



**Quæstionum Canonicarum, In Quinque Libros
Decretalium, Tomus ...**

In Lib. III. Decretalium. In quo agitur De Rebus, quae in iudicium devenire solent, cujusmodi sunt, de vita et moribus Clericorum, ...

Schlüter, Georg

Augustæ Vindelicorum, 1708

Articulus VI. De potestate conferendi beneficia.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-73045](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-73045)

fiat Sacerdos, si beneficium curatum conferatur non Sacerdoti: Secus est de modo repugnante substantiæ collationis, de quo V. dict. l. 4. tit. 5. de condit appos, vel de modo conferenti, præsentanti, aut instituenti pensionem aliquam, aut temporale aliquid in compensationem in beneficio collato constituendi, vel admittendi, ut constituatur, &c. hæc enim verè continent simoniam, secundum dicta lib. 5. tit. 3. de Simonia, de quibus V. etiam dicenda tit. 12. infra.

420 Præter dicta, quæstio est, qualiter procedendum sit in collationibus beneficiorum, quorum provisio pertinet ad Capitulum, prout est in Ecclesiis Cathedralibus Collegiatis, & similibus? Non egimus hic de collatione Prælaturæ, quæ fit electione, vel postulatione, cum de his jam actum sit lib. 1. tit. 5. & 6. sed solum de collatione aliorum beneficiorum, sive curatorum, sive simplicium, &c. & de hoc agitur in c. Cum in Ecclesiis, 33. h. t. in 6. ubi dicitur: cum in Ecclesiis Canonicorum receptio, aut præbendarum, vel beneficiorum collatio imminet faciendæ, absentes Canonicos (si commodè fieri valeat) esse vocandos, nisi consuetudo habeat, eos ad talia non vocari; alioquin, quod in eorum absentia fieri contigerit, eis instantibus irritari debebit.

Ex quo c. deducitur, quando collatio beneficiorum, vel receptio in Canonicum spectat ad Capitulum, ad ejusmodi actum vocari debere quemlibet Capitularium, si est in loco, unde commodè vocari possit (nisi aliud consuetudo habeat talis Ecclesiæ) secus contemptum agere posse ad rescindendam provisionem, factam se absente, & non vocato, cum debuisset, quod verum est, licet ejusmodi provisio facta esset à majori parte Capitularium præsentium. Nam, esto provisio pendeat à roto Capitulo, qua tali, & non à singulis: pendet tamen à singulis consensus in talem provisionem.

ARTICULUS VI.

De potestate conferendi beneficia.

421 DE hac materia, in quantum concernit potestatem Summi Pontificis, agitur in c. Licet. 2. h. t. in 6. uti dicitur: quod Ecclesiarum, Personatum, dignitatum, aliorumque beneficiorum Ecclesiasticorum plenaria dispositio ad Roma-

num noscatur Pontificem pertinere, ita, quod non solum ipsa, cum vacant, potest de jure conferre, verum etiam, jus in ipsis tribuere vacaturis: collationem tamen Ecclesiarum, Personatum, dignitatum, & beneficiorum apud Sedem Apostolicam vacantium, specialius cæteris antiqua consuetudo Romanis Pontificibus reservavit, ubi occasione verborum plenaria dispositio, complures apud Barbofam in dict. c. Licet an. 2. tradunt, Papam esse Dominum beneficiorum ita, ut ad libitum de illis disponere possit, atque adeo, posse Pontificem in Beneficiatis, quidquid voluerit, privare, mutare, & extinguere: quamvis ab eod. n. 7. citetur in contrarium D. Thomas 2. 2. q. 100. Art. 1. & q. 63. a. 2. cum aliis, volentibus, Summo Pontifici commissam eorum dispensationem, à Christo, prout expedire judicaverit ad divinum cultum in terris, Ecclesiæ bonum commune, ac salutem animarum; & hoc ob expressam B. Pauli Auctoritatem 1. ad Cor. c. 4. ibi Sic nos existimet homo, &c. & 1. ad Cor. cap. 9. ibi: dispensatio mihi credita est, & 2. ad Cor. cap. 6. & cap. ult. ibi, Secundum potestatem mihi traditam, & facit illud Luca 12. ibi. Quis putas est fidelis Dispensator?

Not. autem, tribus potissimum modis à Summo Pontifice conferre posse, ac solere beneficia Ecclesiastica, ut docet Rebuffus in Praxi tit. de devolut. n. 46. Laymam l. 4. Theolog. moral. tr. 2. c. 10. an. 2. & alii; nimirum jure præventionis, concursus, & devolutionis. Licet enim etiam Ordinarii Locorum, & complures, alii, etiam inferiores, habeant concessam à Papa potestatem conferendi beneficia, per hoc tamen non esse ademptam Pontifici potestatem disponendi circa eadem, sed remanere etiam penes illum, & quidem majorem, ac potioram, ut constabit ex seqq. quibus positus de primis duobus dicemus in seq. de tertio autem tit. 8. de concess. præbendæ.

§. 1.

De jure præventionis.

CUM ex n. 421. constet, in Summo Pontifice amplissimam esse auctoritatem, ac potestatem disponendi de beneficiis Ecclesiasticis, merito ei etiam attribuitur potestas ea conferendi jure præventionis, quod contingit, quando certæ personæ mandat provideri de beneficio vacante, vel

vel proximè vacaturo, præveniendū illum, qui aliàs habet ordinariam potestatem providendi in tali Ecclesia. Unde quæstio est, si contingat, quòd Pontifex alicui mandet provideri de aliquo beneficio in certa Ecclesia, & illud ipsū etiam Ordinarius conferat alteri, quàm Papæ Mandatarius, quæ in his provisionibus alteri præferri debeat?

De hoc agitur in c. *Dudum* 14. h. t. in 6. ubi rescribit Pontifex erit Legato suo alicui ad certas partes concedat facultatem, resignationem, ab obtinentibus beneficia, recipiendi, ea denique Authoritate Apostolicâ personis idoneis conferendi: *remanere tamen penes Papam majorem potestatem, ejusque si eandem potestatem, prius conferendo aliquod beneficium, quàm Legatus, conferat, præoccupet, potior rem debere esse conditionem*; neque opus esse, ut Papa in literis suis mentionem faciat potestatis Legato concessæ; foret enim absurdum, si amplissima ejus potestas impediretur, & in speciali, in omnibus provisionibus Papalibus intra fines talis legationis faciendâ esset mentio potestatis Legato factæ.

424 Et ibidem subjungit: denique *si decretum Apostolicum pro aliquo emanarit*, antequam Legatus beneficium, sibi resignatum, alteri conferret, *eo ipso manus Legati esse ligatas*, ejusque potestatem, quantum ad præsentem speciem revocati, sive restringi. Quare Pontifex mandat Guilielmum Presbyterum, cui Episcopus Prænæstinus dictæ Sedis Legatus, vigore potestatis sibi concessæ, Canonicatum, & Præbendam in Ecclesia Leronens, contulit, postquam Pontifex eandem præbendam cum Canonicatu, prius Nicolao cuidam, nullâ mensione factâ potestatis Legato concessæ, in præsentem vacantem, aut proximè vacaturâ, Legato nesciente jam ante contulerat, aut conferri mandarât, per censuram Ecclesiasticam compelli, ut Collatione Episcopi, utpote invalidâ, non obstante, dicto Nicolao, præfatum Canonicatum cum præbenda dimittat, & cum super ea deinceps nullatenus inquietet. Ex qua Pontificia decisione deducitur pro dictis ea fundamentalis ratio, quòd, si in eadem re concurrant duo, quorum unus est majoris, & alter minoris potestatis, potior conferatur, & prævaleat causa, sive potestas

majoris, si præsertim sit absolute suprema, qualis est Pontificis.

Confirmari possunt dicta ex c. *Si à Sede* 13. h. t. in 6. ubi dicitur, *quòd, si à Papa, vel Legato ipsius, & ab Ordinario, alteri eodem die idem beneficium conferatur, nec appareat, quæ collatio fuerit prior, potior erit conditio possidentis. Si verò neuter possidet, is, cui Papa, vel Legatus contulit, propter conferentis plenioris dignitatem erit præferendus*, hoc tamen accipe, si cœtera sint paria & inæqualitas solum ex parte conferentii, nam, si conferens inferior in suis literis apposuit diem, & horam factæ collationis, Superior autem omisit, prævalet collatio Inferioris, cum etiam expressionem horæ tempus determinet; quæ in altero relinquitur in dubio; sic Barbosa in dict. c. *Si à Sede* num. 7.

426 Multa sunt, quæ ex his juribus sequuntur. 1. collationem beneficii, factam à Pontifice, *jure præventionis*, prævalere collationi posteriori factæ ab Ordinario, etiam ignorante præventionem Papæ; per textum c. *Dudum*, juncta gloss. V. *Canonicatum*. 2. id procedere, quando facultas Ordinarii est generalis; & provisio Papæ est specialis, prout fuit in casu c. *Dudum*; 3. in ejusmodi collatione Papali, non requiri mentionem de generali potestate facta Legato, vel Ordinario; 4. provisionem Papæ de beneficio *proximè vacaturo*, non esse super beneficio *incerto*; est enim certa *de collatione beneficii*, licet incertitudo sit *de vacaturo*. 5. potestatem conferendi beneficia Ordinariis, aliisque Prælati concessam esse *cumulativè*; non autem, *privativè* ad casum, quo prævenit Summus Pontifex: ex dict. c. *Dudum*.

427 Limitari tamen debet ea regula, de qua n. 424. nisi ex parte provisi ab Ordinario, concurreret possessio. Nam tunc ratione possessionis prævalet jus Ordinarii, ut expressè habetur, c. *si à Sede*. 31. *de præbendis*. in 6. & tradunt omnes. Quod adeo verum est, ut etiam si provisos ab Ordinario possessionem non acceperit eo die, quo fuit provisos, adhuc præferendus esset proviso Pontificis, quia possessio facit præsumere anteriorem fuisse provisum, & colligitur ex dict. c. *Si à Sede* cum generaliter dicat, *possessorem esse præferendum*, cum de anterioritate provisionis non constar.

Deinde,

Deinde, nisi ex parte provisus ab Ordinario concurreret non solum assignatio *diei*, sed etiam *horæ*, cujus assignationem non haberet provisus à Pontifice. Nam ob illam determinationem præsumitur provisio Ordinariorum anterior; quia est certior probatio illa, quæ hac determinatione caret, ut diximus *n. 425. & tenet Barbosa p. 3. de potest. Episcopi allegat. 57. n. 5.*

§. 2.

De jure Concursum.

428 **C**oncursum fit, si, præter Pontificem, etiam alii, Collatores Papæ inferiores, sub eodem dato conferant idem beneficium v. g. Kalendis Jun. *Papa Cajo; Legatus à latere, Titio; & Episcopus, Sempromio.* In tali casu, cum dubitatur, cui istorum trium collatio prius facta sit? si nullus adhuc possideat, propter majorem consentientis prærogativam præfertur collatio Papæ, reliquis; & collatio Legati, collationi Episcopi, *c. si à Sede, 3 f. de præbend. in 6.* si vero unus eorum prius accepisset possessionem justam, ille præferendus esset *c. in pari, de Reg. juris in 6.* Not. autem, quod hoc jus *concursum* etiam locum habeat in Episcopo respectu sui Vicarii Generalis, qui beneficium vacans ex speciali concessione Episcopi, contulit alteri. *Pirhing de præbend. n. 80. §. notandum 3. Not. 2. eos, qui Autoritate Apostolicâ in Canonicos recepti sunt sub expectatione præbendæ proximè vacaturæ, debere in affectatione illius præferri his, qui Autoritate Legatorum, vel aliorum quorumcunque prius recepti sunt in Canonicos ejusdem Ecclesiæ. c. 12. de præbend. in 6.*

429 Ex hoc sequitur, illam regulam, *54. in 6. qui prior tempore, potior jure.* procedere in his, quorum *par est causa*, sive jus æquale, non autem, si *à dispar*, quia *gratia non estimantur ex tempore, sed ex causis, & personis. gl. in cit. c. V. antea.* Hinc, quando plures concurrunt ex diversis titulis, prærogativa tituli (nimirum collatio vel concessio à digniore persona) præfertur prærogativa temporis, hoc est ei, qui à minore, seu minus digno promotus est. Sed hoc intellige, quando agitur de jure *ad rem*, non de jure *in re*, ut colligitur ex *c. si à Sede, de præbend. in 6. & gloss. magna in c. hi qui. not. 1.* Unde quando diximus, collationem Papæ in concursu præferri et-

iam collationi factæ à Legato à latere, intelligitur, quando hic procedit ex potestate Ordinaria, non autem, quando ex speciali mandato, nam tali mandato provisus, censeri debet provisus Autoritate Apostolicâ, non Legati, si ageret per instrumentum; sed, si de lucro solum non capiendo, de quo *V. Pirhing. h. t. à n. 81.*

Questio fieri potest, qualiter constare possit, quod Ordinarius prævenit in prima collatione? *Gonzalez ad 8. regul. Cancellariæ §. 3. in præm. à n. 147.* censet, necessariò constare debere per instrumentum, seu scripturam, factam coram Notario, & testibus se subscribentibus in eodem instrumento, neque sufficere literas Ordinarii suo sigillo munitas; neque item factas coram Secretario, si Secretarius *Notarius* non esset, neque, si testes essent domestici, quia facile poterat Ordinarius fingere, *ante datam* cum suo Secretario, & testibus domesticis. Ne ergo hæc fraus committatur, requiritur (inquit *Gonzalez*) ut Ordinarii provisio contra Apostolicam provisionem probetur per Notarium, qui est persona publica, & testes omni exceptione majores.

Cœterum, etsi verissimum sit, provisio nem Ordinarii, contra provisorem Apostolicum, seu Legatum non probari sufficienter literis ab Ordinario sigillatis, ut post alios tradit *Malcardus conclus. 99. à n. 13. Garcia 8. p. de benefic. c. 4. n. 11.* esto adesset Secretarii Episcopi subscriptio, si Notarius non esset: at credo, si Notarii subscriptio adesset, referens testes præsentis stetit, sufficienter provisionem Ordinarii probari contra quemlibet impetantem, tametsi testes in instrumento non se subscripserint; quia receptissima praxis est, instrumentum publicum non expostulare, ad sui fidem, testium subscriptionem, ut aliis relatis comprobatur *Covar. pract. c. 20. n. 4. sic Castropala 2. tr. 13. D. 2. p. 13. n. 6.*

§. 3.

Quid in provisionibus beneficiorum possint alii, Summo Pontifice inferiores?

An te resolut. not. *Ordinarium beneficiorum Collatorem* dici, qui ea confert *jure suo proprio*, tametsi alias careat jurisdictione, ut colligitur ex *c. Ordinarii. 3. de Offic. Ordinar. in 6.* ibi: *Ordinari locorum, subditos suos plures dignitates, vel Ecclesias, quibus animarum cura*

cura imminet, obtinentes, seu Personatum, aut dignitatem cum alio beneficio, cui cura similis est annexa, districtè compellant dispensationes, quarum vigore hujusmodi Ecclesias, Personatus, seu dignitates, Canonicè tenere se asserunt, intra tempus, pro facti qualitate, ipsorum ordinariorum moderandum arbitrio, exhibere. *c. si soli. 6. de concess. præbend. in 6. ibi. si soli Ordinario pro te beneficiando, &c. & Gloss. V. Ordinarium in Clement. 1. Ut lite pendente.*

433 *Not. 2.* Collatores Ordinarios quædam beneficia conferre posse, potestate fundata *in jure communi*; quædam autem potestate fundata *in consuetudine*, vel *prescriptione*. Hinc quæstio est de Episcopis, an & quæ jure suo proprio, atque adeo tanquam Collatores Ordinarii, conferre possint? de hac quæstione agitur in jure communi pluribus locis. 1. *c. Conquerente 16. de offic. Ordinarii ibi: decrevimus, ut in Ecclesiis, seu Capellis in diœcessis, ad Monasterium ipsum spectantibus, habeas Canonicam obedientiam, subjectionem, & reverentiam, institutionem, & destitutionem, correctionem, & reformationem, ac censuras Ecclesiasticas, jurisdictionem quoque causarum omnium ad forum Ecclesiasticum de jure spectantium, poenitentias & Sacramentorum omnium, quæ ab Episcopo sunt recipienda, collationem, Synodum, & Synodarici, seu Cathedralici nomine duos solidos, quartam decimationem, & mortuorum, visitationem quoque annuam, 2. in c. Autoritate. 3. de Instit. dicitur ubi institutionem beneficiorum spectare ad Episcopos, vel eorum officiales, c. cum ex injuncto. 12. de hæret. ubi habetur, si necessitas postularer, ut Sacerdos tanquam inutilis indignus à cura Gregis debeat removeri, agendum est ordinatè apud Episcopum, ad cujus officium tam institutio, quam destitutio Sacerdotum noscitur pertinere.*

434 Ex his communiter deducunt Authores, spectato jure communi, institutionem, & collationem dignitatum, Canonictuum, Parochiarum, & aliorum beneficiorum in tota diœcesi ad Episcopum pertinere. Confirmari hoc potest. 1. ex 10. q. 1. c. Regenda. 4. ubi, Leo IV. ad Episcopos Britannia scribens, Regenda, inquit, est unaquaque Parochia sub provi-

sione, ac tuitione Episcopi per Sacerdotes, vel cæteros Clericos, quos ipse cum DEI timore provideret, cui jure pertinere videtur, & circumire, ut sibi necessarium visum fuerit Ecclesiasticâ utilitate cogente; item 16. q. 17. c. omnes 10. ibi: omnes Basilica, quæ per diversa loca constructæ sunt, vel quotidie construuntur, placuit secundum priorum Canonum regulam, ut in ejus Episcopi potestate consistant, in cujus territorio posita sunt; ac eadem causâ & quæstione c. nullus 11. ibi: nullus animarum curam, vel præbendas Ecclesiæ, sine judicio, vel consensu Episcopi alicui tribuat: imò, sicut Sanctis Canonibus constitutum est, animarum cura, & pecuniarum Ecclesiasticarum dispensatio in Episcopi judicio, & potestate permaneat. Si quis verò contra hoc facere, aut potestatem, quæ ad Episcopum pertinet, sibi vindicare præsumperit, ab Ecclesia liminibus arceatur, ita Calixtus Papa. Quilibet igitur Episcopus fundatam in jure habet intentionem super institutione, & destitutione in providendis beneficiis suæ diœcesis, ita, ut si quis id sibi jure speciali competere velit, probare teneatur, nisi aliunde notorium sit.

435 Quod dictum est de Episcopis in materia potestatis providendi beneficiis suæ diœcesis, etiam intelligendum venit de aliis Prælatibus Ecclesiasticis, sive Regularibus, sive Secularibus, *jurisdictionem quasi Episcopalem obtinentibus*, hoc est plene jure exemptis ab Episcopo, etiam quoad populum, de quibus V. Azor. p. 2. l. 6. c. 25. Layman l. 4. tr. 2. c. 10. n. 4. & alii. Nam tota potestas Episcoporum, secundum quod porrigitur, ad providendum beneficiis, fundatur in jurisdictione Episcopali; Ergo idem possunt habentes illi similem jurisdictionem; sic Abbas in c. Lateranensi 31. h. s. n. 4.

436 Circa prædicta *not.* etsi diximus collationem beneficiorum suæ diœcesis (nisi constet, vel probetur aliud) pertinere ad Episcopum; hoc tamen non semper accipiendum *privative*, nimirum exclusis aliis. In multis enim provisionibus Episcopus id facere debet cum *consilio*, quandoque etiam cum *consensu* Capituli, quædam enim sunt, quorum provisio spectat ad Episcopum *privativè*, cum aliis, ad Episcopum, & Capitulum *cumulative*.

lativè, in quibusdam ad Capitulum solum: in aliis ad Prælatos alios, idque vel jure foundationis, vel statuto, consuetudine, præscriptione, Privilegio. Hinc.

437 *Not. 2.* si dignitas, Canonicatus, & præbendæ Canonicales fundatae vel erectæ sint ex communibus bonis, & sint *electivæ*, jure communi jus conferendi esse cumulativè penes Episcopum & Capitulum; & hoc præsumi, quando carent Patrono; si autem sint *Patronata*, Episcopi est præsentatum instituere; sic Abbas in c. *cum Ecclesia*, de Elect. n. 8. Observandum autem in casu, quo collatio beneficiorum *simul* spectat ad Episcopum, & Capitulum, Capitulum habere unam vocem *Capitularem*, & Episcopum alteram dimidiam sic, ut vox Episcopi tantum valeat, quantum vox totius Capituli, vel majoris partis.

Et quia collatio beneficii est actus jurisdictionis *voluntaria*, fieri potest ab Episcopo, etiam cum est extra diocesim, vel territorium suum, sicut etiam admittere illorum resignationes; Placius in praxi Episcoporum p. 2. c. 5. à 3. n. 87. non autem, quando est in Curia Romana, ut docet praxis, & tenet Covarr. l. 3. *resolur. c. 20. n. 9.* Quamvis autem olim Episcopus confirmatus, ante consecrationem, & acceptam possessionem, potuerit conferre beneficia, ut tradit Azor *tit. c. 25. q. 10. & 11.* nisi alius adhuc fuisset in possessione: hodie autem promoti apud Sedem Apostolicam id non possunt, nisi post literas Apostolicas, eorum promotionem, confirmationem &c. continentem, expeditas, & ostensas Capitulo, per Extrav. 1. de Elect. inter communes.

Ex hoc deducitur, in casu, quo potestas providendi beneficiis cumulativè est penes Episcopum, & Capitulum, non valere provisionem discordante Capitulo, vel majori ejus parte ab Episcopo, licet aliqui pauciores sentiant cum Episcopo. Tali enim casu valor provisionis pendet *cumulativè* ab Episcopo, & Capitulo, consequenter adesse debet & consensus Episcopi, & consensus *Capitularis*, id, quod non contingit in discordia inter Episcopum, & Capitulum.

438 *Not. 3.* Eum, qui in possessione ju-

ris conferendi beneficia, id posse *durante solum bonâ fide*, licet penes eum non sit proprietas. Nam possessor bonæ fidei fructus rei sic possessæ facit suos, ut pluribus ostendi in *Tract. Theol. de jure, & justit. q. 4. à n. 194.* Collatio autem, electio, præsentatio, &c. sunt fructus juris providendi per collationem, electionem, præsentationem, &c. ergo. Et quoniam collatione liberâ, acceptatâ, vel electione confirmatâ, & præsentatione, per institutionem approbatâ, jus in beneficio, seu *reale* acquiritur, esto deinde per alium proprietas obtineatur cum possessione, nihilominus provisio tenet, ut provisus removeri non possit, si facta sit ab eo, qui fuit in possessione juris providendi durante bonâ fide. Proprietas enim, esto clarè de illa constet, non absorbet causam possessionis relatè ad priora, quæ à possessore bonæ fidei acta, vel percepta sunt, sed relatè solum ad futura.

Dixi *durante bonâ fide*. Nam si quis *malâ fide* possideat rem alienam, cui v. g. Jus Patronatus annexum est, & beneficio patronato vacante præsentet aliquid ad tale beneficium, præsentatio, imò & institutio talis præsentati, nulla est, ac irrita, sic enim perinde se habet, ac præsentatio *facta à non Patrono*. Certum autem est, Possessorem esse in mala fide, etiam si auctoritate Judicis in possessione maneat, quando & possidenti, & Judici *constat*, possessionem rei, ac jus insistenti, obtentum esse per falsam causam v. g. si allegavit, falso, se supertalire habere sibi à marito jus constitutum pro dote, & constet maritum fuisse merum Usufructuarium; vel habere sibi obligatam jure paraphernalium suorum, quæ viro attulit, ipso Judice sciente, quod nihil omnino habuerit, quod afferre potuisset, & maritus ultra dies vitæ (utpote merus Usufructarius) ea bona, quæ sciebat non sua, gravare non potuerit, alteri in illis constituendo securitatem.

439 *Not. 4.* Actus jurisdictionis spiritualis, cujusmodi sunt provisiones beneficiorum Ecclesiasticorum (quo etiam reducitur institutio, & destitutio) seclusâ concessione, & gratiâ Ecclesiæ, nulli Laicorum competere posse, cujus ratio est ex c. *de decretis. 2. de Judic.* ubi dicitur, à Laicis

Laiis Ecclesiastica negotia (*maximè spiritualia*) tractari non debere, provisio autem beneficiorum est specialiter inter negotia Ecclesiastica, imò actus jurisdictionis spiritualis, ergo. Unde, quando ex speciali quandoque privilegio id Regibus & Principibus conceditur, potius intelligitur de *presentatione & nominatione*, de quo maximè videri potest c. *Generalis* 13. *h. t. in 6.* ubi plura damnantur in iis, quæ sibi Laici usurpant prætextu Guardie sive Custodiae, *advocationis* sive defensionis Ecclesiarum.

440 *Not. 5.* Ad quæstionem, quid possint Episcopi & Prælati Papæ inferiores, in ordine ad constituendas *pensiones* in alieno beneficio, beneficiorum *uniones*, & aliorum illis onerum impositiones, resolvendum in seqq. Nec enim illorum arbitrio subest, novis Ecclesiis exactionibus, aut oneribus ex libitu gravare, augendo taxam subsidii charitativi, cathedralici, quartæ funeralis &c. &c.

ARTICULUS VII.

De habilitate Recipientium beneficia Ecclesiastica.

441 **U**T quis *canonicè* recipiat beneficium Ecclesiasticum, plures conditiones necessariæ sunt, ex parte subjecti recipientis, nam in quantum comparatur ad dantem, omnino necessarium est, ut recipiat legitimè à *valente dare*, ut expositum est. Ubi enim nihil legitimè dari, nihil etiam dantem, vel recipientem à culpa. Prima igitur conditio in habilitate passiva, recipientis beneficium, est, quòd sit natus *ex legitimo thoro*, vel, si secus, sit legitimatus vel à Papa; vel ab alio habente potestatem ad id Ecclesiasticam. c. *Innotuit* 10. de *Elect.* c. *fin. de fil. Presbyt.* c. 1. *cod. in 6.* V. Castropalaus *tr.* 13. *D.* 4. à *p.* 1. De quo egimus *lib. 1. tit. 17.* Secunda est, quòd habeat *legitimam, & convenientem aetatem*, c. *super 35. de præb.* quæ autem sit ea aetas? exponitur *lib. 1. Decret.* De aetate & qualitat. Ord. præfic. Tertia est, ut sit Clericus c. *cum contingat. eod.* & quidem *in re*, non autem errore, aut solâ hominum existimatione. An autem debeat esse *Sacerdos actu*, vel sufficiat esse talem aptitudine, dictum est à n. 281. Quarta est, ut non habeat censuram Ecclesiasti-

Tom. III.

cam, nec sit personaliter interdictus; item ne sit criminosus, infamis infamia juris aut facti, de quibus *loc. cit.*

Movent aliqui quæstionem, an, & 442 quæ *intentio* requiratur in recipiente beneficio Ecclesiastico? R. in recipiente beneficium simplex, vel etiam curatum, sufficere intentionem conditionatam *permanendi* in statu clericali, ut sacros Ordines suo tempore recipiendi, nimirum, nisi nova iusta causa mutandi propositum supervenerit, ita Sanchez *l. 7. matr. D.* 43. *n.* 12. & alii. Intellige modò simul præstet onera, ad quæ jure beneficii tenetur, nulli enim præscripta est intentio *absoluta* manendi in statu Clericali, licet quis obtineat aliquod beneficium, cum Clericis, si nondum in sacris sint constituti, & habentes beneficia, liceat transire ad vitam Laicorum, imò & nuptias, modò dimittant beneficia prius obtenta. Si autem quæras, an qui beneficium non curatum, cui est annexa obligatio sacri Ordinis suscipiendi, accepit animo fruendi fructibus tantum ad tempus, sed non recipiendi sacrum Ordinem intra tempus præscriptum, obligetur ad fructuum restitutionem? R. talem quidem peccare, cum suscipiat obligationem animo illam non implendi, probabilius tamen non teneri ad restitutionem, quia hæc pœna iis tantum, qui habent beneficia curata, jure positivo statuta est, ita Sanchez *cit. n.* 13. cum aliis, intellige, si satisfecit officio, propter quod est beneficium.

Hinc nullum omnino peccatum committeret Clericus, recipiens beneficium simplex, non habens obligationem suscipiendi sacrum Ordinem, nec exigens, ut Beneficiatus *per se ipsum* administret, si officium, quod exigitur, adimpleat, dum beneficium retinet, licet intendat nec sacrum Ordinem suscipere, nec in Clericatu permanere, ita Sanchez *n.* 17. quia talis contra nullam obligationem peccat 1. *non omitendo susceptionem Ordinis sacri*, quia, ut ponit calus, ex titulo illius beneficii nulla est ejus obligatio: *non carendo intentione perpetuò Clericandi*, vel etiam habendo intentionem contrariam; quia beneficium Ecclesiasticum id non exigit in quolibet Beneficiato, ut diximus num. præced. *non denique propter*

O 2 *negle-*